

UKRAJINSKÝ PŘEHLED

Odpovědný redaktor JUDr. J. S. STRAKA
Vydávatel a nakladatel MYCH. OSTAPOVÝČ
Red. a adm. Praha I, Bartolomějská 14/IV. p. 85.

Ročník I.

V Praze dne 27 června 1935.

UKRAJINSKÁ STATNĚ-NACIONELNÍ TRADICE

Рускiя	Číslo: 3.
Вiсник	
Арама	
РРАІА	ПРАГА
•No. 0-13483	
Рускiй	

Původní roduvě-kmenové státní útvary Slovanů-Antů usadili se v úvodí Dněpru a Dněstru ve století V-VI po Kr. po vypuzení Hunů a Avazů. Vpád Rusů ve st. IX-X po Kr. byl likvidován během následujících dvou století částečně asimilací a částečně ztláčením Rusů /revoluce v letech 1085, 1113, 1146, 1157/ na sever do území méně kulturních a proto též méně odporujících Finů v úvodích jes. Ilmeně a řeky Volgy. - Válka Suzdaleka na Volze a Kyjevskem v r. 1169 zcela oddělila od sebe státní život obou úvodí. Na Volze vytvořil se stát Moskevský, kdežto na Dněpru a Dněstru Haličsko-Volyňsko-Kyjevské knížectví, o kterém letopisy pod letopočtem 1187, 1189, 1213 a později, zminují se jako o "Ukrajíně", zaujímající prostory mezi Perejesslavskem a "Červenskými městy". Ukrajinské Haličsko-Volansko-Kyjevské království v různém rozsahu existovalo od r. 1200 až po r. 1452. Současně ve stol. XIII-XIV na dolním toku Dněpru vytvořil se druhý ukrajinský stát - Republika Zaporožských Kozáků, která ve stol. XIV učinila vpád na ukrajinská území, obsazená Litvou a Polskem. Až v r. 1648 byla tato území sprostěná cizí nadvládou a přivtělena k níhnedněprké republice kozáků. Vznikla jednotná Ukrajinská Republika /Київ Республіка/. V dohodě s Moskovií existovala Ukr. Republika s voleným hetmanem v čela/ od r. 1654 po léta 1775-83, kdy byla podmněná moskevskou carevnou, Němkou Katarínou II.

Obnovená v letech 1917-20 Ukr. Národní Republika byla uznána jako samostatný stát nejen od středních mocností, ale i Francií a Anglií. Sovětská Moskva notou ze dne 17/4/ prosince 1917 oznámila: "My, Sověty národních Komisárů, uznáváme národní Ukr. Republiku, její právo na úplnou odvislost od Ruska... Vše, cokoliv se týče národnostních práv a národní neodvislosti ukr. národa uznáváme za oprávněné okamžitě a ihned, bez jakýchkoli omezení a bezpodmínečně."
/U.P./

Ukrajinský Národní Kongres. - Kruhy, blízké organizaci Ukr. Národního Kongresu nás informují: Myšlenka svolání Kongresu vznikla v souvislosti se soudobým těžkým postavením ukrajinského národa na Ukrajinských zemích a pod vlivem všeobecné mezinárodní situace. Jelikož v některých státech vznikají plány rozřešení ukrajinského problému bez ohledu na to, jaké stanovisko k těmto řešením zaujme ukrajinská veřejnost, uvědomělé a odpovědné živly ukrajinského národa musí přijít ke slovu a veřejně před celým světem prohlásiti ukrajinská nacionelní desideria. - Ukrajinská politická myšlenka vyvíjí se ve směru konsolidace svých sil a seskupení jích na společné základy, která by poskytla možnost účasti v Kongresu delegátům všech zemí, obydlených ukrajinským živlem a rovněž všem významnějším emigrantským střediskům. Těžkostí podobného sjednocení, za podmínek platných, kdy ukrajinci jsou roztoušeni v různých zemích a různých režimů, jsou zřejmé; sjednocení může být docíleno pouze postupně vzájemnou dohodou na základě pouze všeobecných nacionelních ideí. Nehledě tudíž ke všem překážkám včeo Kongresu jest na postupu. Již byly překonány teoretické a diskusní nesnáze a přikročilo se k praktické realizaci plánů. Na Lvovské /prosincové/ a zahraniční /červnové/ konferenci byla definitivně ustanovena základna Kongresu, stanoven jeho program, organizován Přípravný Komitét se dvěma oddíly - ve Lvově a v zahraničí. Zároveň byla zahájena práce v jednotlivých sekcích.

Kongres sám má se konati začátkem r. 1936 ve Švýcarech, nebo některém jiném neutrálním státě střední Evropy. Hlavní body jeho programu jsou: 1- posouzení a stanovení způsobů obrány ukrajinského národa pod všemi existujícími režimy, 2- možnosti realizace ukrajinského nezávislého státu se střediskem v Kyjevě.

Ukr. Národní Kongres má po sobě zanechatí Ukr. Národní Komitét, jakožto veřejný orgán Všeukrajinské Národní Myšlenky, jednoty a dorozumění.
/U.P./

Tradiční zásady ukrajinské politiky - No uvedené téma promluvil prof. N Hryhorijiv v Ukr. Sociologickém In-

stitutě v Praze dne 12 t.m. Prelegent zdůraznil hlavní body o něž se ukrajinské politické snahy opírají: - boj za půdu, národnostní jednotnost a samostatnost, vlastní stát s osobitou Ukrajině formou. Nepomáhá k tomu tradiční úsilí o jednotnost, národovládu a vlastní církevní organizaci, rozvoj literatury a sociálně-hospodářské obrození podepřené vlastními formami hospodářství /družstevnictví/ s spoleháním na vlastní síly.

/U.P./

Poměry Židovsko-Ukrajinské. - Pařížský "Věstník Ukrajinské Hromady u Francií" /č.42. 1933/ přináší o Židovsko-Ukrajinském poměru článek známého ukrajinského kultur.pracovníka univ. prof.S.Seluchyna.

"Ta část Židů, - píše v ní autor - která má zájem na ujařmení národa, aby sama mohla volně exploítovat obyvatelstvo, vždy energicky vystupovala proti osvobozeneckým snahám Ukrajinského národa, byla na straně ujařmitelů a nepomáhala jim. Pokroková část Židů spolupracujících s Ukrajinci nebyla s to přemoci své soukmenovce, kteří řídili se především egoismem neboť poslední převyšovali je počtem i energií".

Svá tvrzení dokládá autor zajímavými historickými fakty. Když světově známý ruský publicista a politik Gercen v "Kolokole" č.33. z r.1859 prohlásil, že Ukrajincům patří právo nejen ná mesteřtinu a školy ale i na vlastní nezávislý stát, chopili se někteří Židé této příležitosti, aby vystoupili proti šlechtným Gercenovým a osvobozeneckým snahám Ukrajiny: zvláště v Oděském časopise "Sion", počínaje číslem 10. z r.1861.

Příčiny nepřátelského poměru jistě. Části Židovstva k ukrajinským národnostně-obrozeným snahám vidí autor v tom, že "národní nevzdělanost a poroba jest jim výhodnější a proto staví se Ukrajincům v cestě k svobodě a rozvoji jinou, než jak je chápou skuteční Židovští vlastenci.

Židé, kteří pokládají Židovstvo za integralní část lidstva a proto nespárají se od všeobecných zájmů lidstva a jeho národnosti" podporuje ukrajinské osvobozenecké hnutí.

/U.P./

Vlčí ohoutky. - "Kurier Lwowski" čís.164, ze dne 16.VI. ve článku Kl.Hr.

o polsko-ukrajinském poměru píše: "Máme pouze jednu pravdu ve věci polsko-ukrajinské: že východní polské země jsou nerozlučně spjaty s polským státem, ale jejich budoucnost musíme opíratí ječinně o naše /polské/ národnostní síly v těchto zemích. Neposkytne nám je žádný kompromisní program dochovy prosklého ukrajinství obyvatelstva polského státu..." Východní "krásky" musí se proměnit v základy polskosti ve všech odvětvích života. Polskost musí zanechat na nich tak hluboce vpelené znamení, aby jejich skutečný charakter byl málo jakoukoliv pochybnost... Naše cesta musí véstí širokou silnicí soustavačho a intenzivního poslání základní polonizace východní části státu. Toho si musíme být vědomi při sebemenším podnikání..."

/U.P./

Rozsudek v ternopolském procesu proti 24 Ukrajincům, příslušníkům tajné organizace ukrajinských nacionalistů, vyzněl následovně: 2 Ukrajinci k devítiletému žaláři, 3 k osmiletému, 2 k sedmiletému, 2 k šestiletému, jeden na pět let, 1 na 4 roky, dva na dvě leta, tři na půl roku a jeden k osmi měsícům vězení. Sedm osob bylo osvobozeno. Všem odsouzeným byla zpočtena vyšetřovací vázba a odnata občanská práva na dobu od 5 do 10 let.

/U.P./

Dva ukrajinští poslanci vyznamenáni v Kanadě královskými řády. - U příležitosti stříbrného jubilea anglického krále Jiřího V., byli vyznamenáni královskou medailí dva ukrajinští poslanci parlamentu - N.V.Bečynskyj a N.A.Hryhorčuk. Tímtož řádem byl poctěn biskup V.V.Ledyka z Magnitoby. Jubilejní slavnosti konaly se 6.května ve Winnipegu při velké účasti obecnstva a sradky. V průvodu kráčelo na 700 ukrajinských studentů v krojích se žlutě-modrými prepory.

/U.P./

Výročí Mych. Drahomanova. - Většina ukrajinského tisku v Haliči věnovala mnoho pozornosti 40-mu výročí ze dne smrti M. Drahomanova - ukrajinského historika, malce literatury, kultury, etnografie a folkloru. Drahomanov jest všeobecně uznávan za nejlepšího ukrajinského politického publicistu a veřejného pracovníka, který položil pevné demokratické základy ukr. politiky a sblížení Haliče s Východní Ukrajinou.

V poslední době ukr. fašisté-naacisté snaží se ve svém tisku všemožně diskreditovat demokratické ideje Drahomanova. Proto jednotné vystoupení haličského tisku znamená oslabení fašistického vlivu. /U.P./

Organisace ukrajinského domácího průmyslu. - Dle zpráv "Izvěstij" v Kyjevě, Charkově, Poltavě a Vinnyci byl organizován domácí průmysl vyšivácký v důsledku rostoucí zahraniční poptávky po ukrajinské vyšívce. /U.P./

Ukrajinci poslanci v Kanadském zákonodárném sněmu. - Kanadští ukrajinci jsou v zákonodárných institucích Kanady zastoupeni šesti reprezentanty. Jsou to: Lačkovyč - poslanec dominionálního parlamentu; Bažynskyj a Hryhorčuk - poslanci manitobské legislatury; dr. J. Dragun posl. saskočevanšské ukrajinského parlamentu; Horeckyj a Miskiv - posl. albertské legislatury.

Z 56 různých národností žijících v Kanadě, spojují Ukrajinci třetí místo. První co se počtu týče jsou Angličané, druhí Francouzi. Počtem ukrajinci převyšují 350.000. Žijí vesměs kompaktními masami a aktivně se zúčastní veřejného života. Vydržují ukrajinské učitelny ve státních školách, valí si svou samosprávu i úřednictvo, mají své kostely, národní domy, řadu vzdělávacích spolků, hereckých skupin a pěveckých skupin podepřených sítí ukrajinských "riánych škol". /U.P./

Halská kulturní společnost v Clevelandě vyznamenala Olex. Košyčce. - Organizátor ukrajinského národního pěveckého sboru, prof. Olexander Košyč byl zvolen čestným členem Halské kulturní společnosti v Clevelandě. /U.P./

Ukrajinský skauting v zahraničí. - Počátkem června t.r. oslavoval Československý dívčí skauting 20-let svého trvání. Zúčastnila se slavnostní Akademie a jubilejního sjezdu též delegace ukrajinského oddílu skutek "Ukrajins". Zúčastněné vítale české sestry prosloum a oddíl přednesl ukr. skautskou hymnu. V táborevém programu ukr. skautky předvedly ukr. tance a zpěv. České skautky projevilí ukr. sestram vřelou pozornost a I a 2 dívčí oddíly z Plzně pozvaly si ukr. skautky do svého tábora. /U.P./

Sjezd ukr. mládeže v Kanadě. - Sváz ukrajinské mládeže v provincii Albertě konal sjezd v Edmontině. Jest patrný zájem, a jakým zejména v posledních letech ukrajinská mládež v Albertě zúčastní se aktivně veřejného života. Mezi jiným byly živě prodiskutovány otázky všeobecné organizace a sblížení ukrajinského skautingu v Albertě. /U.P./

Hetman Mazepa ve švédské historiografii - bylo téma přednášky, pronesené doc. dr. Krupnyckým v "Ukrajinském Vyskumném Institutě" v Berlíně. /U.P./

O nové knize Ivana Olbrachta "Hony a staletí" (reportáže z Podkarpatské Rusi) obšírně pojednává 5-6 číslo pražské "Trudova Ukrajiny".

Bureau rozšiřování knih při Ukr. Vědeckém Institutě v Berlíně.- Od června roku 1930 pracuje při Ukr. Vědeckém Institutě v Berlíně "Bureau rozšiřování knih". Jeho úkolem jest vytvořiti ukrajinské odděly u všech významnějších knihoven Německa a v době pozdější též Francie, Anglie, Itálie a pod. Během pěti let Bureau navázalo a neustále udržovalo styky s 81 vědecko-kulturními institucemi různých zemí a národů. Z počtu 81 připadá 33 na Německo, 7 na Československo, 6 na Halič /5 ukrajinských a 1 polská/, 5 na Francii, po čtyřech v Polsku a Anglii, po třech v Rakousku, Dánsku a Spojených Státech Severoamerických, 2 v SSSR a Itálii, po 1 v Holandsku, Belgii, Švýcarsku, Finsku, Litvě, Maďarsku, Kanadě, Palestině a Číně. "Bureau" zároveň usilovalo o dodávání věcných informací o Ukrajině významným osobnostem vědeckého a politického světa.

/U.P./

Časopis pravoslavných ukrajinců na Volyni.- Pravoslavná konsistoř v Kremenjanci na Volyni /Polsko/ počala vydávati svůj organ "Cerkva i Narid", - čtrnáctideník věnovaný církevním a náboženským otázkám v jazyku ukrajinském. Ze 680 farností ve volynské diecesi v 54 byla již při bohoslužbách zavedena na žádost místního obyvatelstva ukrajinština na místo staro-slovanské.

/U.P./

Ukrajinský literární časopis na Volyni.- V Lucku na Volyni počne vycházeti od 1. července literární časopis "Naš Svit", který má býti pokračováním "Našeho Svit" vycházejícího v letech 1924-25 ve Varšavě.

/U.P./

"Ukrajinská grafika" - článek s pera známého českého výtvarného kritika A. Nováka uveřejněný v českém uměleckém časopise "Hollar" /Praha, 1934, svázek 2/, vyvolal velký zájem v ukrajinském uměleckém světě a v tisku. Obsah článku a názory red. A. Nováka byly obšírně glosovány v deníku "Dilo" /Lvov, 1935, č. 54/ a uměleckém časopise Asociace Nezávislých Ukrajinských Umělců "Mystectvo" /"Umění" /Lvov, 1935, č. 1/.

/U.P./

O české grafice - u příležitosti výstavy České grafiky ve Lvově, přinesla recenzi V. Lasovského ukrajinská ilustrovaná literárně-umělecká revue "Nazustrič" /Lvov, 1935, č. 7./ - článek doprovázející dvě reprodukcce dřevorytů M. Švabinského a K. Šokola.

/U.P./

Reprodukci obrazu českého grafika ing. J. Řeřichy "starý dřevěný kostelík" přinesl Lvovský ukrajinský dvoutýdeník "Novs Chata" /Lvov, 1935., č. 10 str. 2/

/U.P./

Lozvuky "Retrospektivní výstavy ruského malířství XVIII-XI st. uspořádané na jaře t. r. Slovanským Ústavem v Praze nalezáme ve Lvovském Ukr. časopise "Dilo" /Lvov, 1935. č. 89/. V obšírné recenzi pod t. "Nikoliv svými silami", autor poukazuje na to že na této výstavě "ruského" malířství je celá řada umělců Ukrajinců /Levyckyj, Borovykovskyj, Hryščenko, Archypenko, Pimonenko/, jejichž práce obsahem, formálním zvládnutím i uměleckým směrem zcela liší se od děl malířů Ruskyh.

/U.P./

Ukrajinské nacionální museum pro americkou emigraci.- Severoamerický řecko-katolický biskup Konst. Bohočevskyj dal podnět k organizaci "Ukrajinského nacionálního Musea" pro americkou ukrajinskou emigraci. Museum bude mít dvě oddělení-jedno bude shromažďovati kulturní vytvořky ukrajinské americké emigrace od prvních dnů kolonizace. Druhé oddělení bude soustřeďovati různé památky, kroje, práce ukrajinského národa v Evropě, aby s nich mohla emigrace poznávatí svůj domov a cizinci aby měli příležitost seznámiti se s osobitostmi ukrajinské kultury.